

Västanbladet

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

Årg 12

1995

Nr 1

Funderingar

Ett nytt verksamhetsår har så tagit sin början. Det som kanske mer än något annat har engagerat sinnena under 1994 har varit föreningens framtida lokalisering, i riktig bokstavlig bemärkelse. Det har varit bud om ny lokal och stora oklarheter beträffande huset på Postgatan 4. I skrivande stund, som det brukar heta, verkar det hela att klarna riktigt ordentligt.

Precis i början på det nya året fick vi ett riktigt anbud på utrymme i fastigheten av ägaren - HIGAB: i våningen en trappa upp kan vi få disponera några rum om vi så önskar, på omkring 50 kvm. Härtill har i slutet av förra veckan Göteborgs Hembygdsförbund kommit med förslag till hyreskontrakt på en lokal om ca 30 kvm på bottenvåningen i dess västra del. Båda förslagen är antagbara och möjliga att realisera för föreningen. Det valet har styrelsen att göra nu i januari.

Hur vi än ställer oss får vi dock räkna med att det blir en del komplikationer under 1995 i fastigheten. Ägaren skall under vintern och våren, i alla fall före sommaren, helrenovera huset; och det blir därigenom en del tillfälliga inskränkningar i rörelsemöjligheterna. Glädjande nog har det nuvarande arkivet undantagits från arbetena och därigenom kan biblioteket bli kvar där tills renoveringen är avslutad. Så här är läget just nu och det känns mycket betryggande. De lokaler vi sedan kan flytta in i blir då våra egna, helt utan "sammanblandning" med Hembygdsförbundets och dessutom blir de fräscha och nyrenoverade. Det skall därför bli en stor glädje att kunna flytta in och nyuppställa biblioteket och samtidigt kunna organisera allt på ett tydligare sätt helt inriktad på den egna verksamheten.

Vårens program återfinns som vanligt på sid 3 och inleds med kvällsutfärden till Lödöse museum onsdagen den 15 februari. Det är ett nyordnat museum med underbara lokaler som vi läst mycket om i pressen på senaste tiden. För dem som inte tidigare varit där erbjuds nu ett tillfälle att bese dessa samlingar och denna enastående arkitektur! Byggnaden i sig är faktiskt en stor upplevelse.

Väl mött på resan och senare i nya lokaler!

LarsOlof Lööf

UR INNEHÅLLET I NR 1/95

MÖTESKALENDER..... 3

Johan von Sydow:
RITER OM DÖDEN OCH
KYRKOÅRDAR, bokanm 4

NYA MEDLEMMAR.....6

Annika E Hulander:
TRE SJÖKAPTENER del I. 7

LarsOlof Lööf: FRÅN
GAMLA GÖTEBORG.....13

FEBR, MARS OCH APRIL
UR BONDE-PRAKTIKAN.14

Johan von Sydow:
LANDET RUNT.....17-22

LANDSARKIVET.
aktuella telefonnr.....23

Vårhälsningar
till alla läsare!

Redaktionen

VÄSTANBLADET

Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG

Tel 031 - 13 12 26 (torsd 10-14)

Postgiro 24 23 85-3

Ansvarig utgivare: Per Liljeström

Redaktionskommitté:

Johan von Sydow, 031 - 40 69 27

Fagerängsgatan 3, 412 70 GÖTEBORG

Per Liljeström (se nedan)

Elisabeth Ahldin Dahl (se nedan)

Årsavg. utgör prenumerationsavg. = 100-lår

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA
FÖRENING

STYRELSEN 1995

Ordf. LarsOlof Lööf, 031-24 16 15

Linnégatan 34, 413 04 GÖTEBORG

V.ordf. Tommy Näzell, 031-38 08 58

o bibl Klarbärsv.18, 435 43, MÖLNLYCKE

Sekr. Annika E.Hulander, 031-51 65 72

Poesig 4, 422 41 HISINGS-BACKA

Kassör Maj Löfgren, 031-51 26 40

Nansensgatan 25, 417 19 GÖTEBORG

Klubbm. Sina Börjeson, 031-25 75 55

Segerlindsg 26, 416 53 GÖTEBORG

Övr Elisabeth Ahldin Dahl, 031-36 56 43

Gryningsv 73, 433 48 PARTILLE,

Per Liljeström, 0302-131 91

Vänskapen 3e, 443 34 LERUM,

Harry Niklasson, 031-51 62 40

Berättelseg 20, 422 42 HIS.-BACKA

Birgitta Matsson, 0300-412 13

Kornvägen 4, 430 33 FJÄRÅS

Suppl. Örjan Nordmalm, 031-20 57 27

Bohusg 24, 411 39 GÖTEBORG

Ingegärd Almquist-Persson,

031-28 37 65

Karmosing 11, 421 65 V FRÖLUNDA

ISSN - 1102 - 4453

Tryck: PR-Offset, Krokslätts Fabriker 34,
Mölnadal Offsettryck

vi möts

MEMBER!

DU tänker väl på att det är DU som är föreningen.
Utan DIG blir det ingen verksamhet!

VÅREN 1995

ONSDAGEN DEN 15 FEBR, resa till medeltiden, bussresa till Gamla Lödöse museum, se första sidan! **Samling kl 17.30 på Heden** - beräknad återkomst ca kl 21.30. Vår guide på museet blir Sonia Jeffery. Kostnad för bussresa och förtäring (kaffe och landgång) endast kr 125:- . Entréavgift kr 15:- tillkommer.

ONSDAGEN DEN 15 MARS KL 18.00 på Mariagården. Ordinarie årsmöte med föredrag av arkivarie Ulf Andersson: "Skarprättare i Göteborg". Förtäring.

TISDAGEN DEN 25 APRIL KL 18.00 på Mariagården. Kvällsmöte med föredrag av arkivarie Gun Schönbeck om stadsarkitekt Victor von Gegerfelt. Förtäring.

LÖRDAGEN DEN 13 MAJ - vårresa till Västergötland vid Vänerstranden. Vi besöker bl a Lidköping, Kinnekulle och Husaby. Husaby kyrka är en av vårt lands allra märkligaste kyrkor med sin skatt av unika inventarier.

HÖSTEN 1995

Hösten program redovisas i nästa nr av Västanbladet som utkommer i början av april.

ANMÄLAN om deltagande i möten eller utfärder görs senast 3 dagar före respektive program till Stina Börjeson tel 031-25 75 55 eller Lars-Olof Lööf tel 031-24 16 15. Anmäl Er i så god tid som möjligt! Välkomna!

RITER OM DÖDEN OCH KYRKOÅRDAR

Johan von Sydow anmäler två nya skrifter

I Västanbladet har vi tidigare skrivit om litteratur om kyrkogårdar. Nyligen har detta ämne fått två tillskott, båda berörande västra Sverige.

1. I ett projekt som även omfattade en utställning som under hösten 1994 arrangerades på kronhuset i Göteborg ingick också skriften 'Dödens riter'. Ett flertal författare, museifolk och andra, har bidragit med uppsatser om de många riter och sedvänjor som omgärdar vårt uppbrott från livet. Den teologiska synen på döden redovisas i några av uppsatserna, men det är om allt det andra som aktualiseras vid ett dödsfall som boken handlar. Detta ämne har såvitt jag känner till inte tidigare behandlats i litteraturen, i varje fall inte ur så många utgångspunkter som här är fallet. Det är en bok som angår alla, eftersom ju alla 'skall den vägen vandra'.

Några uppsatser i boken handlar om hur efterlevande behandlar sorgen. Detta har genom några svåra olyckor som inträffat i Sverige drabbat många, inte bara de närmaste utan också många andra, som upplevt händelserna som ett trauma. Jag tänker på den svåra spårvägsolyckan i Göteborg den 12 mars 1992 och den fruktansvärda Estonia-katastrofen den 28 september förra året. Den förstnämnda olyckan, vid vilken 13 personer omkom, har berörts i en uppsats av Kerstin Wallin om 'Sorgens ansikte'. (Estonia-olyckan, då ca 900 människor omkom, inträffade efter bokens tryckning)

Men också släktforskaren har intresse av boken. Hur ofta har man inte reagerat på, eller bort reagera på, omständigheterna kring anfädernas bortgång och, dock i mindre grad, på de sedvänjor, religiösa (riter) eller andra, som följde på ett dödsfall? Sörjandets psykologi, t ex, får på något sätt inte plats i släktforskningen. Det är som om man inte hann med att stanna upp inför ett frånfälle, annat än möjligen då döden kommit plötsligt eller drabbat särskilt svårt. Man registrerar så fort man kan vederbörandes data, när han föddes och när han dog: 'Hans far föddes . . . och dog . . . , hans mor . . . o s v ' och så fortsätter man forskandet, också med uppgifter som närmare belyser anfäderns gärningar under livstiden. Det kan då vara värdefullt för en släktforskare att här kunna läsa om utvecklingen under århundradenas lopp av alla riter och sedvänjor som följer på ett dödsfall, begravning - med större ståt som vid kungligas begravning eller enklare, numera ofta döljande sig bakom orden 'i stillhet', begravningsmåltider etc, och, för att nämna något med förankring i V. Sverige, livssynen hos schartauaner och frikyrkliga i Bohuslän.

Några andra uppsatser ägnas åt kyrkogårdar. I en uppsats av Karolina von Mentzer 'Äldre kyrkogårdsmiljöer i Göteborg' har gjorts ett axplock av gravstenar på begravningsplatserna i Göteborg, ett axplock som omfattar många gamla kända göteborgssläkter. Det är ett stycke göteborgsk personhistoria i all sin koncentration.

Än mer kortfattad är uppsatsen 'Litterära kyrkogårdsvandringar' av litteraturprofessor Carl Fehrman i Lund. Den vandring Fehrman gjort ger en kulturhistorisk aspekt på våra kyrkogårdar som är ett gott komplement till de mera metodiskt gjorda gravstensinventeringar som pågår runt om i Sverige. Fehrmans vandring, fysiska eller ej, gäller emellertid inte bara svenska kyrkogårdar: Än är han på kyrkogården i Shakespeares Hamlet, (där Hamlet med Yorrickes döds-skalle i handen inför dödgravarna beskriver alltings förgänglighet), på J J Rousseaus grav några mil från Paris, på några kända kyrkogårdar i Stockholm - Johannes och Maria - de på Hven och i Glumslöv i Skåne och några till. En kyrkogård i västra Sverige har han 'vandrat' på (i litteraturen) - den i Frändefors i Dalsland, där Carl von Linné hämtade inspiration till dessa rader: 'När nu växter komma till att så sig i denna mull, växa de frodigt och förvandla människojorden till sin natur, så att den skönaste jungfrukind kan bli den fulaste bolmört och den starkaste Starkoters arm den lösaste nate. Bolmörten ger näring åt en insekt som blir uppäten av en fågel, denna i sin tur av en människa.' (Linnés Västgötaresa).

Dödens riter (ISBN 91 7798865 5) har utgivits av Carlssons Bokförlag i samarbete med Göteborgs Stadsmuseum. Boken kostar 195 kr och finns att köpa på stadsmuseet.

2. Den andra skriften jag tänkte skriva om är **Djurgårdskyrkogården**, Rapport 1 i Kulturhistorisk inventering av Göteborgs kyrkogårdar. Rapporten har skrivits av Karolina von Mentzer, nämnd här förut, och Anna Rygård, båda verksamma vid Göteborgs historiska museum, nuv. Göteborgs Stadsmuseum. I ett avsnitt i rapporten behandlas kyrkogårdens historia. Djurgårdskyrkogården tillkom i slutet av 1700-talet, då som Amiralitetsvarvsförsamlingens kyrkogård. Denna församling fick 1786 namnet Privata församlingen, som fram till 1820 fungerade som frikyrka. År 1820 sammanslogs denna församling med Mariebergs församling till Kustförsamlingen. Denna bytte 1828 namn till Carl Johans församling, som tillhörde Örgryte till 1883. Den forna Mariebergs församlingen hade egen kyrkogård, som finns kvar uppe på Gråberget som en av de bortglömda kyrkogårdarna i Göteborg. Men den blir säkerligen också inventerad.

Djurgårdskyrkogården ligger inklämd mellan Ekedalsgatan och Bangatan i Majorna. Huvudvikten i rapporten har lagts på beskrivning av den yttre utformningen av kyrkogården med tonvikt på det kulturhistoriska, vilka typer av gravvårdar som finns, deras inbördes kulturhistoriska värden och vegetation, varvid varje grav angivits med ett nr, alltså utan namn. Det som intresserar släktforskarna mest är naturligtvis vilka personers gravar som man kan finna på Djurkyrkogården. Ett urval av dessa personer finns angivna på sid 13 och jag nämner dem här: Kommerserådet Jonas Malm (1745-1808, ägare till landeriet Kvibergsnäs), hovkamr.

och apotekaren Joh. Fred. von Aken (1734-1809), sågverksägaren William Gibson s:r (1742-1815), coopvardieaptainen Erik Wijk (1755-1818), repslagarmästaren M.N.Dahlström (1787-1853), segel- och kompassmakaren Gustaf Sandberg (1791-1854), sjökaptenen och grosshandl. Erik Rundberg (1792-1863), kontraktsprosten dr Claes Svante Lindskog (1820-1886), orgelbyggaren Johan Nicolaus Söderling (1802-1891, han som ägde egendomen Oljekvarn, även benämnd Söderlingska trädgården, vid Djurgårds-

tan), repslugerifabrikören Ch. Åhmansson (1822-1891), snickarmästaren Johan Erik Losman (1826-1900), rektorn Carl Fredrik Winkrans (1825-1905) och byggmästaren B.S.Hansson (1847-1907).

Skriften kostar 40 kr och kan köpas såväl på stadsmuseet som på Göteborgs kyrkogårdsförvaltning.

Arbetet med inventeringen av Göteborgs kyrkogårdar fortsätter. Vi ser fram emot nästa rapport!

NYA MEDLEMMAR UNDER ÅR 1994 - VÄLKOMNA!

Anheimer, Nils	Kringelgatan 4 D, 417 28 Göteborg	031-514972
Bernskiöld, Josef	Mungårdsvägen 121, 426 53 V Frölunda	031-296079
Boström, Hans	Box 2253, 403 14 Göteborg	031-204898
Bångstad, Marianne	Kakelösagatan 75, 431 44 Mölndal	031-277215
Carlsson, Anna	Framnäsagatan 22 C, 412 62 Göteborg	031-208237
Dramsvik, Lena	Vintervädersgatan 17, 418 36 Göteborg	031-539881
Eriksson, Lena	Glimsta 32, 824 92 Hudiksvall	
Eriksson, Lennart	Bergskäddegatan 6 B, 426 58 V Frölunda	031-297631
Gustafsson, Elsa	Hagforsgatan 8, 416 75 Göteborg	
Gynäs, Ingrid	S:t Eriksgatan 2 B, 411 05 Göteborg	031-113922
Göransson, Britt	Fridhem, Väne Åsaka, 461 95 Trollhättan	0520-24381
Göransson, Lars	samma adress	
Johansson, Eje	Eklandagatan 12, 412 55 Göteborg	
Leckborn, Ebbe	Guntorpsvägen 15, 442 60 Kode	0303-50444
Nilsson, Rolf	Kvarnbergsvägen 20, 430 91 Hönö	031-967032
Nordrum, Jan	Seljestien 65, N 1370 Asker, Norge	
Ohlsson, Viktor	Gjutegården 115, 436 45 Askim	031-288943
Ramsten, Kurt	Konditorivägen 32, 437 33 Lindome	031-991624
Sandahl, Jens	Nebulosagatan 8, 415 20 Göteborg	031-433838
Thorsell, Inez	Bogetvägen 18, 430 94 Bohus-Björkö	031-961571
Wettesten, Anna-Stina	Kyrkbacken 1, 430 90 Öckerö	031-968797

TRE SJÖKAPTENER del I

av Annika E. Hulander

Min mormor och hennes bröder fick som små följa med sin mor och far sjökaptenen ombord på det skepp han förde. Om detta och mycket annat berättade hon för mig, och var den som fick mig intresserad av släktforskning. Hennes släkt har varit tacksam att forska, bl a för att nästan allt material finns tillgängligt på GLA.

Jag tänker här i flera omgångar göra en presentation av några generationer sjökaptener i min släkt. Stor del av texten består av brev och loggböcker. På antavlan står min mormor som proband.

Sjökaptten och redare Anton Clase föddes 1813 på Knapegården i Onsala. Han härstammade från gamla skepparesläkter både på fädernet och mödernet. Han gifte sig med Gustava Lundroth, f 1817 och salteriiddkardotter från Stora Bockeskär utanför Stora Varholmen.

Paret bosatte sig under de första åren på gården Gatan i Onsala, där deras första dotter, Augusta Josephina Nicolina, föddes 1838. Vid den tiden förde Anton bl a skonerten Två Bröder från Onsala och skonerten Maria från Göteborg.

Strax efter 1840 flyttade familjen upp till hustruns hemtrakter. Gården Wettersvik i nuvarande Sannegårdshamnen, Lundby, blev deras nya hem och där föddes 1844 en andra dotter, Ada Gudiva Parmela.

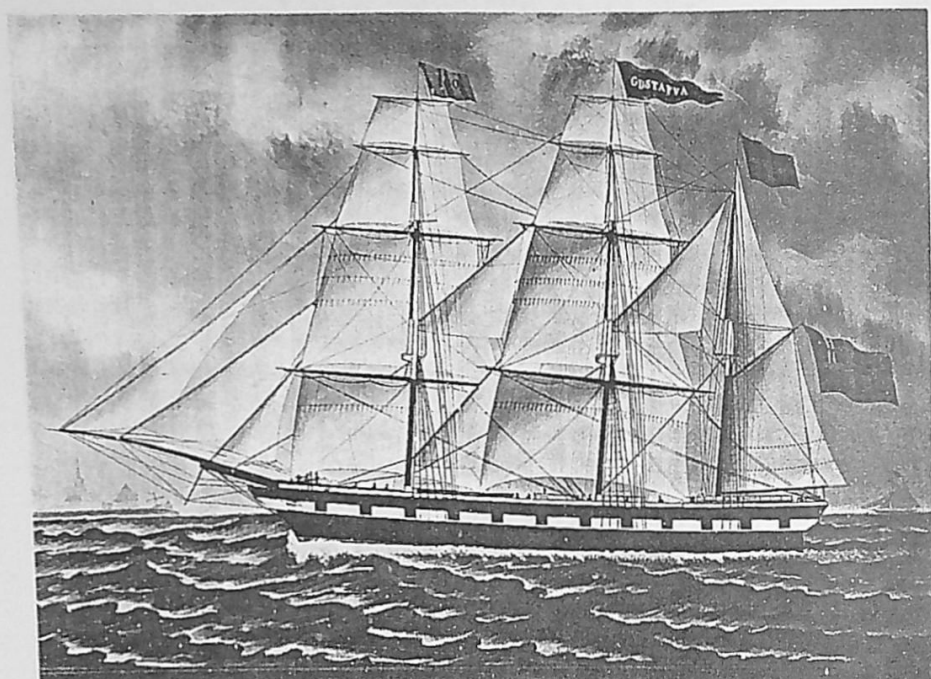
År 1836 föddes Ernst Mauritz Theodor Palm i Eda socken i Värmland. Han var ett av 13 barn av brukspatronen på Häljebodafors bruk, Lars Henrik Palm, och dennes hustru, prästdottern Henrica Sophie Brattström.

Mauritz sökte sig ned till Göteborg, där han tog kaptensexamen 1858, och

erhöll burskap som borgare 1861. Han seglade bl a för Anton Clase - och blev på så sätt bekant med dennes äldsta dotter Augusta. De gifte sig och bosatte sig på Gustaf Adolfs torg 3, 2:a vån - nuvarande kommunstyrelsen. Mauritz bror och syster var också nedflyttade till Göteborg.

Kaptten Anton Clase 1813-1878

År 1862 köpte Anton barken Fortuna från USA. Han döpte om den till Gustafva efter sin hustru, och en av första resor det nya fartyget företog i sin nye ägares namn var den till Australien. Mauritz

förde fartyget och Augusta, som väntade barn, följde också med. Av någon anledning gick färden först till Köpenhamn där de fick följande brev från grosshandlare Fredrik Frölander, gift med Mauritz syster Sophia.

"Min käre broder Mauritz!

Dels av göromål och dels af mina vanliga resor för mönsterskrivare-tjensten har jag hindrats att besvara ditt bref från Husum för hvilket jag hjertligen tackar dig och gladdde mig åt att resan gick fort och bra. Nu då du skall fortsätta den långa resan uppstår den lifliga känsla att få hjertligen tillönska dig en lyckosam resa under warm bön till den store styresmannen, att han ville afvärja alla olyckor och faror, som möjligen kan förestå dig. Käre min gode Mauritz! i denna bön innesluter jag ock att han måtte upplysa och stärka dig, din omtänka, vaksamhet och försiktighet, ty vi hafva fått fri vilja för att begagna till vårt bästa så vidt vi förstå, men ej för att glömma

våra pligter emot oss själva och andra, ja måtte Gud beskydda och ledsaga dig, din goda maka och den stora egendom, som står under din vård och omsorg.

Jag hoppas så - därför lycklig resa på långa färden. Här har blåst en evig västlig och sydlig vind, så att jag förstår ej hur du så snart kunnat komma till Köpenhamn, det har väl emellanåt varit hård väder och mycket regn. Det hade varit mycket roligt om vi haft tid att komma till Köpenhamn under det du varit der, men sådant var alldeles omöjligt, helst som stämman nu pågår.

Nå! hur finner Augusta sig på sjön, har hon anlagt den af mig föreslagna kostymen, jag skulle rätt gerna vilja se henne i en sådan, hur näpen hon då skulle se ut, hur lätt hon då skulle kunna röra sig ombord - ja nästan som en liten vig skeppsgosse sväfva fram mellan tågstuppar, wattenfat och plankändar. Vet du snälla Augusta, om du toge emot mig en gång så utstyrd som jag här nämnde, kunde jag ej afhålla mig ifrån att ge eller ta en vänlig och glad kysst ifrån dig, och jag är säker på, att du då något förlägen och rodnande, skulle riktigt se förförisk ut. Adjö med dig unga sjönymf, Gud vare med dig på färden, och välkommen åter - då jag skall ha en liten näpen waggga i ordning för den lille hafsguden. Min käre Mauritz ofvanstående lilla stump är för Augusta och du ser väl ej illa på att jag ej skiljer er åt utan blandar er så här tillsammans. Ser du min käre vän, vad nyheter beträffar så har du dem genom Clase och Ada, jag har blott att tillägga det min Sofia kom hem om måndag ifrån Oscars der hon varit med barnen 3 veckor - hon är tjock och fet och frisk, det förstnämnda af godt kosthåll (förklarar för att ej blifva misskända)"

Oscar var Mauritz bror, brukspatron på Lagerfors bruk i Västergötland. Resten av brevet handlar om affärer och om Mauritz släktingar. Det är undertecknat Fr. Frölander den 7 aug 1862

Gustava anlände lyckligt och väl till Port Adelaide i södra Australien den 23 decem-

ber samma år. Från Köpenhamn hade det alltså tagit drygt 4 1/2 månad att nå Australien. Den 24 december föddes en son åt Mauritz och Augusta - Ernst Fredrik Antonius.

En månad senare skrev Augusta hem till sin syster Ada:

"Goda älskade syster!

Tack innerligen för de kärkomna rader jag erhöLL från dig snälla Ada! som gladdde mig mycket att ni hade hälsan. Jag skulle vist skrifvit genast jag kom till Adelaidd ner Mauritz skref men då var det omöjligt, för det var dagen efter som den lille blef född. Mauritz reste till Melbourne 3de dagen efter jag fått den lille jag var i Adelaidd en 3 veckor i ett Engelskt hus ett utmärkt vackert ställe som ligger vid sjön, med en stor Balkong, som jag gick ut på hvarje dag, der var mycket helsosamt, frisk sjöwind, det heter Semmafår. Nu har jag fått

lära mig något Engelska så om du vore här så skulle vi språka Engelska, som jag vet, du tycker så mycket om, vår resa hit gick bra vi var 2ne dagar på vägen med en utmerkt vacker ångbåt det var många passagerare med di var så sjösjuka men jag kände ej det minsta deraf. Du kan alldrig tro Ada hvad den lille är söt en sådan vacker pojk tillika om du vore her så är jag säker om att du skulle bli förtjust i honom. Jag tycker mycket om Melbourne det är en mycket vacker och regelbunden stad och mycket vacker omgivning den skall vara mycket lik London. Du kan tro Ada att jag blef glad ner vi fick Lots ombord, ehuru väl att jag trifieds mycket bra på sjön och att jag var frisk hela tiden. Du kan enka att jag blef så fet och rödblommig och det syntes så litet att jag var med en liten. Styrman ombord blef så förvånad, när han fick veta det. det var nett och jemt att det blef i hamn, vi kom till Adelaid måndags afton och om tisdag for vi i land och samma afton blef jag sjuk. Jag har ej något roligt att berätta dig annat än att den lille gråter och vill hava en liten tår så jag måste sluta jag har så mycket mjölk att gifva honom. Hecktor blef så sjuk så han blef kastad öfver bord, farväl för denna gång beder din syster Augusta."

Den Hecktor som nämns i slutet av brevet måste ha varit en hund, annars skulle hon ha uttryckt sig på annat sätt.

På hemväg till Sverige stannade man till på ön Sankt Helena vid Afrikas västkust för att fylla på vatten mm. Här köpte Augusta två vykort föreställande Napoleons hus och hans grav på ön. Hon

plockade också växter vid stranden - växter som hon senare pressade och monterade på papper.

Gustafva gjorde ett uppehåll i England på vägen hem - det framgår av följande brev som Anton skrev till Ada från Sunderland den 20 oktober 1893:

"Älskade Ada.

Tack för ditt Hjertligt kjerksomna bref som du skref till mig i London, jag skulle för länge sedan swarat dig men jag har haft det så där trawelt, att det intet har gått som jag welat och då wet du att jag blir vid dåligt lyn, du kan tro att det war roligt för mig att få se Augusta och Palm samt den lilla rara Pojken, jag hopas med Gudshjelp att de kom lyckligt och wäl him, det gjorde mig werkeligt ont att den stackars Augusta och den lilla skulle resa med Jernbanan till Hull om Natten, godt att de intet förkylte sig Augusta tål wist intet mycket af ty hon syntes mycket medtagen, och fasligt ledsen den dagen, men det blifwit allt bra igen då hon kom him i ro det kunde hon

behöfva, och så får du något att roga dig med i Winter och efwen mormor, jag skulle Kjøbt dig en dubelschal i London men det är ju ett straff att få något him och Augusta hade swårt nog att få sitt him, istellet skall du få utaf mama 100 RQ som du kan kjøpa dig det du best behöfwer i synnerhet något warmt för att förwara din hälsa, det är det nödwändigaste af allt, jag är nu efter långt uppehåll färdig att segla om Gud vill i öfvermorgon ----- alt går wäl så komer jag wäl him i Winter eller till Norje med salt, det blir alt en beswerlig resa men hwad skall wi göra wi får sträfva här i werlden, skrif några rader och läg inut mamas bref till Malta, det gläder mig altid att få några rader från dig snälla Ada, Gud låte eder få hafva hälsan och wi få ses alla med hälsan, hälsa Augusta och alla hima från din Papa
A. Clase"

Mormor, som nämns i brevet, är Gustavas mor, änkan Anna Lundroth. Både kapten Clase och kapten Palm med familj kom lyckligt och väl hem. Forts. följer!

Augusta Josefina Nicolina Clase
1838 - 1866

Kapten Ernst Mauritz Theodor Palm
1836 - 1865

TRE SJÖKAPTENER...

Ernst F A Palm,

sjökaptén

f 1862 Port Adelaide, Austr

d 1934 Carl Johan, Göteborg

Elin Ferdrika Palm

f 1895 Carl Johan, G-g

d 1983 Backa, Göteborg

gm Henry S Stålbjerg, kamrer

f 1895 d 1977 Göteborg

Elin Amalia Olofsson

f 1875 Carl Johan, Göteborg

d 1957 Haga, Göteborg

E Mauritz Th Palm

sjökaptén

f 1836 Häljebodafors, Eda

d 1865 Plymoth, England

Augusta J N Clase

f 1838 Onsala

d 1866 Lundby, Göteborg

Lorenz Olofsson, snickare

f 1832 Sköfde, Elfsborg

d 1917 Majorna, Göteborg

Catharina Johansdotter

f 1850 Essunga, Skaraborg

d 1931 Majorna, Göteborg

Lars Henrik Palm, brukspatron

f 1784 Åmål

d 1841 Åmål

Henrica Sophie Brattström

f 1802 Kil, Värmland

d 1869 Galmen, Ånimskog

Anton Clase, sjökaptén

f 1813 Onsala

d 1878 Lundby, Göteborg

Gustava Lundroth

f 1817 Lundby, Göteborg

d 1890 Lundby, Göteborg

VÅRA LÄSARES EFTERLYSNINGAR

David Frändberg, Eklandagatan 72 E, 412 61 Göteborg, tel 031-84 65 83 har i sin forskning hittills funnit följande anfäder:

Oluf Månsson (Fränberg) född på 1600-talet (troligen smed, vallon?) flyttat till Jönköping före 1706, troligen från Fräntorp (Torp) Örgryte, med tre söner: Lars f 1689, Anders f 1690, (Måns) Petter f 1695.

Oluf var gift med Margareta (Maria) Larsdotter trol född i Örgryte på 1600-talet.

Mycket tacksam för kontakt med någon som forskat om Fräntorp (Torp) Örgryte!

FRÅN GAMLA GÖTEBORG

I förra numret av vår medlemstidning berättade jag om Robert Dahllöf och hans verksamhet i Göteborg och Trollhättan. Nu är turen kommen till brodern Waldemar Dahllöf. Han framstår som en mycket lyckad fotografisk yrkesman. Robert har tagit fler topografiska foton, men en del av dem är säkerligen egentligen tagna av Waldemar. Av fotot som illustrerar den här artikeln kan vi se att Waldemar Dahllöf var en god miljöfotograf.

Motivet visar en utsikt från Domkyrkans torn mot söder, med Stora Teatern mitt i bilden och Chalmerska slöjdskolan (f d Pohlhemsgymnasiet) till höger i grönskan. Bergen söderut är ännu kala och obebyggda. Kungsporsavenyn började 1867 läggas ut, men några större hus vid gatan ser vi ännu inte. Fotot är troligen taget omkring 1869-70.

Nu till historiens början. Upphovsmannen - Waldemar Dahllöf - levde mellan åren 1844 och 1935. Sin ateljé i Göteborg öppnade han officiellt 1868 på Östra Hamngatan 18. Väldigt många porträttfoton

har tagits på denna adress och ateljén låg också mycket strategiskt vid hörnet av Sillgatan, emigranternas gata.

År 1881 uppförde Dahllöf en fastighet i hörnet Kristinelundsgatan-Lorensbergsgatan och flyttade en del av verksamheten dit. Fotoateljén låg för hans del sedan delvis nere under 1880-talet, för att väckas till nytt liv genom det kompanjonskap han ingick 1891 med Torsten Hedlund i företaget Dahllöf & Hedlund. För göteborgarna är det bestående resultatet av detta företag det s k "Tomtehuset" på Vasagatan. Firman var lokaliserad hit under åren 1892 till 1896. 1897-1910 låg firman i Dahllöfs hus i Lorensberg. Troligen upphörde den vid ungefär den här tiden.

Att Dahllöf var en mycket framgångsrik affärsman visar hans bouppteckning från 1935 som upptar värden till sexsiffriga belopp. Hans levnadsbana måste därför betecknas som exempellös; ytterst få av hans yrkesbröder rönte långt ifrån sådan framgång.

LarsOlof Lööf

Några Nya Reglor ur Bonde-Praktikan

I föregående nummer av Västanbladet december och januari. berättade vi om Sveriges gamla Bonde-Praktika och återgav ur den tre Redaktionen återkommer nu med ho- "månadsreglementen", för november, roskopen för februari, mars och april.

Februarius, Göjemånad, haver 28 dagar

Dagen är 9 timmar och 49 minuter lång. Och solen löper i Fisken och är däruti ifrån den 10 dag februari intill den 11 dag martii.

Göjemånad säger

Jag fruktar nu kalfsjukan med makt, Ved att hugga och gödning att föra. En varm skinnkjortel kan jag lida, Jag låter mitt blod, och månd' kölden förbida.

I denna månad skall man hålla sig varm, på det man kan behålla sin sundhet. Förty denna månads köld förorsakar mycken ond vätska i människan. Och skall man vakta sig för frosseri: din drick skall vara agrimonia, på din hand och tummelfinger skall du låta din åder slå.

I Fisken är gott att bygga uti vatten, att köpa och sälja, att föra sig i nya kläder, att göra bröllop. Ett barn, som är fött under Fisken, haver en medelmåttig lekamen och hals, ett stort ansikte, och får ett ärr eller tecken bak på etc. Han är girig, och gitter mycket äta och dricka, talar

mycket, en klaffare, ljugare, träter gärna och bliver snart drucken, och bliver den grovaste ibland sina bröder, och han skall träta och kiva emot sin fader, därtill med skall han få en ond hustru och olydige barn.

Uti Fisken är han lättsinnig. Uti Väduren haver han lycko med all den frukt på jorden är. Uti Lejonet bliver han sjuk, och denna tid bliver han mycket svag, och om han bliver sjuk uti denna tid, bliver han underlig. Om han bliver sjuk i Vikten, är det till att befrukta, att han bliver död av samma sjukdom. Uti Skorpion haver han lycka att vandra. Uti Skytten bliver han rik. Uti Getebocken haver han stor lycka till att köpa och sälja. Uti Vattumannen skall han intet begynna, ty denna tid är honom en ond tid.

Martius, mars månad, haver 31 dagar

Dagen är 12 timmar och 12 minuter lång. Och solen löper i Väduren, och är däruti ifrån den 11 dag Martii intill den 10 aprilis.

Mars månad säger

Jag beskärer mina trä i tor:
Plöjer därtill min åker och jord,
Denna månad låt intet blod,
Bad och svett är då mig god.

I mars månad skall man sig rätt ofta tvätta och bada, och är gott att bruka söt drick, som mjöd och annat sådant, men vakta dig väl för kall drick. Det är gott att åderlåta, dock icke på din tummelfinger, bruka ruta och poleja om morgonen bitte-deligen.

I Väduren är gott att handla med herrar, att vandra, att köpa varor och arbeta uti eld. Den människa som är född i Väduren, låter sig beveka av ett ringa blod, han är okysk och haver ett trint ansikte, stora ögon, han bliver karg och fört-ruten, bliver snart vred och snart blid igen, och när han gör sig vred, då blive de ådror stora, som sitta framman uti hans panna, han plägar gärna hava ett ärr uti sitt huvud, han fruktar ock alltid för sina ögon, han mister ofta all sin egendom och gods, och vinner dock annat igen. Han önskar sig ofta dö, därtill bliver han icke alldeles fattig och arm, och ej heller ganska rik

och alltid brukar han sin handel uti sitt fädernesland.

När som solen är uti Oxen, då haver han vinning och lycko uti allting till vatten och till land. Han bliver den bäste ibland sina bröder, och överlever sin fader, han avlar ock läraktige barn. När solen är uti Jungfrun, då skall han sig vakta för ond drick och mat, och då skall han ej heller begynna något. Uti Vikten haver han en stor lycka att göra sig fri. Uti Skorpion haver han lycka till att vandra och han får god ände därpå. Uti Getebocken haver han lycka uti allting. Uti Vattumannen kommer honom allting till godo. Uti Fisken haver han liten lycka. All färg är honom lyckosam, förutan svart. Uti de land under solens uppgång haver han lycka, och om han bliver 24 år, då lever han framdeles intill han bliver 71 år gammal, och hans dödstecken är, han lider pina uti sin stora tå.

Aprilus, april, månad, haver 30 dagar

Dagen är 12 timmar och 46 minuter lång. Och solen löper i Oxen, och är däruti ifrån den 11 dag aprilis intill den 12 maj.

April månad säger

April månad kallar man mig
Att plöja och så lärer jag dig,
Jag låter slå nu min median,
Att jag min sundhet hava kan.

I mars månad skall man bruka en god drick, som giver människan ett sunt liv; rättika och kabutz skall man icke överflödigt bruka, förty de giva ont flott. Man må väl låta medianen och sätta koppor. Ut i Oxen är gott att göra bröllop, att avvänja barn, att bygga, köpa och sälja, gott är att så och plantera.

Ett barn, som är fött under Oxen, får gott och saktmodigt mål samt känner sig gärna själv uti sitt samvete, han haver breda skuldror och ett trint ansikte med en förmängd färga, ett högt bröst och haver ett ärr på den ena armen, han är också stilla, talar litet och förtjänar liten tack för sina välgärningar, som han gör emot andra. Dock bliver han bedräglig, och bedrager gärna den, som honom väl betror. Han haver också begäran att bliva rosad av var man, han bliver mycket begåvad av högfärdighet, och bliver överflödigt vis.

När solen är uti Oxen haver han sin lycka och vinning uti alla handlingar, och vad som han helst begynner, och om han är född om natten, då bliver han rik. Ut i Krabban haver han lycka att vandra. Ut i Lejonet skall han varken köpa eller sälja, han överlever fader och moder, hans barn bliva mest pigor. Ut i Vikten haver han huvudvärk. Skytten är honom ett dödligt tecken. Ut i Getebocken haver han lycka hos mäktige herrar. Ut i Vattumannen bliver han rik. Ut i Fisken haver han lycka att köpa och sälja. Ut i Väduren skall han vakta sig för hastiga vittnesbörd, som honom skall vederfaras av somliga, dock falskeligen; han skall också taga sig vara för blint folk och för svart skägg. Och de andre färgor äro honom lycksamme. Och om han lever uti 28 år, då kommer han till 70 år.

LANDET RUNT

Ur olika medlemsblad av Johan von Sydow. Även under 1994 har VSGF mottagit ett stort antal medlemsblad från släktforskarföreningar, både i Sverige och övriga Norden. Dessa innehåller en mångfald läsvärde och intressanta artiklar för vilka vi här kortfattat redogör. Medlemsbladen finns tillgängliga på VSGF:s bibliotek, Postgatan 4, Göteborg.

ALE SLÄKTFORUM, Ale Släktforskarförening.

Nr 2. Projektarbetare i ett ALU-arbete beskriver brott och straff under 1800-talet (i Ale Hd).

Nr 3. Sign NS skriver om ägare och senare tiders arrendatorer av Tjurholmen i Göta älv, känd i den nordiska historien som platsen för stadsfästelsen av avtalet mellan kung Birger av Sverige och kung Hakon Hálegg av Norge samt förlovningen mellan hertig Erik av Sverige och kung Hakons dotter Ingeborg.

Nr. 4. Forts. på resultatet av projektet brott o straff.- Per Clemensson: 'Släktforskaren och skrivmaterielen', vilka papper, skrivmedel man skall använda sig av och hur man bör förvara vad man skrivit och annan dokumentation.

ALINGSÅS SLÄKTFORSKARE. Medlemsblad för Alingsås Släktforskarförening.

Nr. 1. Sune Åkerman, hist.professor i Umeå, skriver om att man ska ta den muntliga historien på allvar.- En krönika fr 1972 av Ragnar Vängberg behandlar Vagnsheds kvarn i Långared och dess mjölnare.- Torpen i Bälunge har inventerats och arbetet kommenteras av John Hallqvist, som också under rubr. 'Jag minns' beskriver sina första steg i släktforskarens spännande trappa.- Alf Åberg, presentation onödig, bidrager med en recension - förut införd i Svenska Dagbladet - av den ameri. juristen Peter Stebbins Craigs

bok 'The 1693 Census of the Swedes on the Delaware'. Den handlar om inbyggarna i det Nya Sverige, bl a Göteborgs förste 'skult', Luloff Stidden, (vilkens ursprung Olga Dahl och undertecknad hjälpt till med att utreda), guvernören Johan Printz m fl.- Tor Cullberg skriver om en norsk 'Håndbok i släktsgranskning för nybegginnere og viderekomne' som kom ut 1992.

Nr.2. Tor Cullberg skriver om prästen Elaus Wagner i Algutstorp född 1630 som fick 13 barn, det sista då gubben var 89 år. - Ett föredrag av Örjan Hill om krono, skatte och frälse, som refererats, visar på ett åskådligt sätt förhållandet mellan de gamla jordnaturerna. - Michael Stode skriver om Mormonkyrkans databas.

Nr.3. Ewert Fritzell skriver en 'Liten posthistoria från Sollebrunns horisont'.- Ragnar Wängbergs artikel 'Från Magra till Hollywood' berör målar-släkten Teng-Tenggren från Magra och Långared.- Adoptivbarnens rötter, inte alltid lättutredda, har beskrivits av Birgitta Albons.- Folke Larsson rapporterar under rubr. 'Rabalder i Rabbalshede' om sina forskningar om gästgivaren Bengt Johan Holmlin.- Och så lämnas en Arkivguide för invandrarhistoria av Jadwiga Kurowwska.

ALIR anor. Forskarföreningen Alir i Söderhamn med omnejd.

Nr.1. Ulla Eriksson skriver om Emil Laurentius Bergdahl, f 1834 i Torpa nära Kungsör, och dog 1909 i Söderhamn, biljardägare, ett i

släktforskarlitteraturen rel. sällan förekommande yrke.- Sigvard Bodin och Ulla Eriksson har inventerat litteraturen om Söderala socken.- Gösta Brandberg: 'Fader okänd', här ges tips om hur forskningen bör bedrivas.

Nr.2. Emigranter! utropar Thomas Sverker i Borås om emigranter i släkten Högström, urspr. från Mora.- Sigvard Bodin och Ulla Eriksson fortsätter sin litteraturinv., nu från Mo socken i Hälsingland.- Vill man ta del av STORAS - f d Stora Kopparbergs AB - arkiv, som finns i Ljusne, kan man ringa 0270-673 20 och få information.

Nr.3. Om kolportören Per Pehrsson, f i Sunne 1835, d i Gävle 1917, skriver hans barnbarns barn AnnaBritta Kjellberg.- SB och UE, se ovan, skriver om litteratur om Skogs socken.

ANBLADET. Norrtälje Släktforskarförening.

Nr.47. Om Johan Jakob von Scheven, Carl Jonas Love Almqvists fordringsägare och - har man mycket diskuterat - ev tillänkta förgiftningsoffer, skriver Anders Norberg, själv en ättling till von Schevens bror.- Ove Andersson skriver om 'Studenten Kempes (Martinus K) vedermodor', hämtat ur Långhundra häradsrätts dombok 15/2 1681.

Nr.48. Om båtsmän i Roslagen skriver Lenart Wallerman, själv båtsmansättling.- Nils Sundelius, flitig skribent, skriver om 'Fallgropar i släktforskningen' och samme förf. anmäler en nyutkommen bok om Lavarö by i Edebo socken i Roslagen, skriven av Paul Jansson i Hargshamn.

ANE. Sällskapet Ane Finnveden.

Nr.63.---

Nr.64. En förteckning över gamla yrkestilar, utan förf.

Nr.65.---

Nr.66. Referat av ett föredrag av Magnus Ragnarsson i Eksjö om Östbo Härads soldater under karolinertiden.- I medlemsbladet finns också en förteckning över de soldatregister

som f n finns i Sverige, de finns på krigsarkivet och, decentraliserat, på olika museer mm från Skåne i söder (i Malmö) till Gävleborg i norr (i Bollnäs).

ANGELÄGET. Sveriges Släktforskarförbund.

Nr.1. -

Nr.2. Leif Gidlöf uppmanar släktforskarna under rubriken 'Använd helst rätt skrivmaterial'.- Matts Billgren har gjort en sammanställning sv SVAR:s antalsstatistik och släktforskarförbundets enkät om avgifter, 'Mikrokortutlåningen via biblioteken 1939-93'. Av artikeln framgår bl a att låntagarna är känsliga för lånevgiftens storlek, ju mindre avgift desto större utlåningsvolym.

Nr.3. Förbundet efterlyser släktforskarföreningars existens, härmed vidarebefordrad. Skriv till förbundets kansli adr: Box 15222, 161 15 Bromma, för att få frågeformulär.

Nr.4. Förbundets verksamhetsberättelse för 1993 redovisas och motioner jämte styrelsens yttranden däröver redovisas. Bland de många motionerna var en som rörde kontakten med media och upprättande av ett radio-program. Styrelsen besvarade motionen med att uppmana föreningarna att ta kontakt med regionala och lokala media så att intresset för släktforskning och nyrekrytering av medlemmar i dessa främjas.

Nr.5. Förbundets nye ordförande, Krister Larsson Lagersvärd, inleder detta nr, som han själv redigerat. Lagersvärd är nyligen pensionerad generalmajor och chef för Försvårshögskolan. han invaldes i förbundets styrelse 1993.- Ett nytt bonussystem vid inköp av förbundets produkter har 1993 beslutats.- Och så har en förteckning uppgjorts över förbundets medlemsorganisationer per 15/9 1994.- Det finns ett register över kyrkoböcker. Dessa finns på mikrokort, som kan köpas hos förbundet. Föreningarna uppmanas komplettera registret och skicka in kompletteringen till förbundet.

AnKnytningen. Nyköping-Oxelösunds släktforsarklubb.

Nr.1. Elof Lundin skildrar en torparpojkes levnadshistoria, gäller Adolf Fredrik Lundin, f1854 i soldattorpet nr 28 Nysäter i Lid sn i Södermanland och avliden 1941.

Nr.2. Margareta Stålbrand skriver om Jonas Carl Linnerhielms Sverige (på slutet av 1700-talet).

Nr.3. Elis Härshammar skriver om rättsuppteckningar och lagböcker under äldre medeltid och Birger Eriksson om 'Nöden - ett torp i nöd'. Nöden var ett torp i Husby-Oppunda sn i Södermanland.- Lennart Öjelind redovisar sina anor i St. Malm.

Nr.4. Om Lars Petter Eklundh - ett sörmäländskt livsöde skriver Sven-Olof Jansson. L.P.E. var född 1826 i Björnlunda i Södermanland och synes ha varit stamfar för medlemmar av släkterna Eklundh, Prytz, Aminoff och Svanfeldt-Winter i Finland samt Troilius och de Verdier i Sverige.- Lennart Öjelind skriver om Namnsskicket i Lerbo (i Oppunda hd i Södermanland) på 1600-talet; Kerstin och Anna dominerar bland kvinnonamnen, Pär bland mansnamnen.- En antavla för syskonen Krusell i Sundsör utanför Oxelösund finns också intagen i medlemsbladet.

AnRopet. StorStockholms Genealogiska Förening.

Nr.1. Om 'Mera om namnskick' skriver Barbro Nordlöf och Kjell Risberg skriver om 'Gästning-Väldgästning-Gästgiveri'.- En förteckning över utgivna sockengenealogier (som får betraktas som en inledning till ett ambitiöst program) har uppgjorts. Chris Henning, Luntmakareg 63 2 tr, 113 58 Stockholm, önskar uppgift om utgivna sockengenealogier, härmed vidarebefordrad.- Det skulle vara orätt mot den anonyme medarbetaren i AnRopet som ansvarar för press-översikten Pressgrannar om jag inte nämnde att denna översikt torde vara den mest omfattande av alla liknande översikter.

Nr.2. Stefan Seidel skriver om Polisarkivet, större än de flesta landsarkiv.- I en fakaspäckad artikel skriver Christopher von Warnstedt om Kungliga Stånddrabantkåren 1699-1837 (första delen), med en förteckning omfattande flera hundra namn på drabanter från chefer (korpraler) till stånddrabanter i expectans.- Forts. redovisning av utgivna sockengenealogier.

AN-SIKTET. Folkare Släktforskarförening.

Nr.1. Barbro Wikström skriver om 'Inga Elisabeth och perukstocken', illustrerad med en antavla över Inga Elisabeth von Kjörnings anor.- Lennart Eldebrink skriver om 'Samekvinnan som blev missionär i Lappmarken', Janne Råberg redovisar en artikel av Bernt Hage i Västerås stifts julbok 1936 om en organistgård i Stora Skedvi (stifts-julböckerna är en god källa för släktforskare!).- Och så redovisar sign Birgitta, bakom vilken torde dölja sig ordf. i Folkare sf Birgitta Larhm, en förteckning över personer födda i 'våra' socknar (alltså Folkare i Dalarna), som sedermera blev präster i Västerås stift under 1600-talet.

Nr.2. Referat av föreläsning av Lars Östlund om 'Präster i Kopperbrukets Avesta och andra levnadsöden ur Västerås stifts herdaminnen'.- Janne Råberg skriver om Stjärnsund och Christopher Polhem.- 90-åriga Martin Englunds i Horndal antavla återges.- En denna gång osignerad förteckning över personer i socknarna i Folkarebygden som blivit präster-lärare i Västerås stift följer upp förteckningen i föreg. nr, denna gång avseende 1700-talet.

Nr.3. Birgitta Gustafsson skriver om glasblåsaren Bernhard Fusts (1835-1932) anor. I samband därmed redovisas släktträd över släkterna Ekengren på Hammarby, Pjerrau på Tolvfors och Skog på Hofors.

ARTE ET MARTE. Meddelande från Riddarhuset.

Årg.48. Om 'Skånska prinsessan' Sophia Elisabeth Ridderschantz (1697-1789) skriver Cecilia Gyllenkrok. 'Prinsessa' kallades hon för sin släktskap med kungarna Karl XII, Fredrik IV av Danmark och August av Polen (hennes mormor var nämligen dotter till Kristian IV av Danmark) men också för sitt stora godsinnehav (hon ägde genom arv efter sin morfar Ebbe Ulfeld flera gods i nordöstra Skåne, Färlöfsholm, Ovesholm, Råbelöf och Araslöf m fl). Hon fick vänta i 40 år på att få gifta sig, eftersom den blivande makens första hustru, som antogs hava dött i rysk fångenskap, uppenbarade sig livs levande på det som skulle bli ett bröllopsfirande, förhindrade det tillärnade äktenskapet och levde sedan i 40 år, innan det uppskjutna bröllopet kunde komma till stånd.- Thorsten Nordenfelt, tidskriftens redaktör, skriver om 'Royal Suedois', det franska regementet med svenska chefer - det benämndes också Regiment de Sparre efter den förste chefens namn - som i år i högtidliga former firat 300-års minnet av sin tillblivelse. (Jag förlåter T.N. att han felaktigt angivit den medarrangerande svenska Sparresläktens ordf. Per Sparre som ättling till den förste chefen, Erik Sparre).- Ingemar Carlsson ger tips om hur man lämpligen bör bevara sitt famijearkiv - han påminner om att man skall skriva på foton (med mjuk blyerts) om vem fotona föreställer.- Werner Pursche fann för några år sedan i ett antikvariat en gammal almanacka från 1723, numera på landsarkivet i Vadstena, och rapporterar vilken mängd familjenotiser som finns där. Bl a har ett förut okänt dödsår nu kunnat fastställas. Det är för sådana upplysningar värdefullt att få tillgång till gamla almanackor!

AROSIANA. Västerås släktforskar-klubb.

Våren 1994. Om 'Fader okänd' skriver Runa Enochsson.- I Västerås har under 1993 skett en inventering av gravar på Wallinska och Björlingska kyrkogårdarna. Inga Löfgren har bl a funnit gravar för postmästare på Wallinska kyrkogården och gör en sammanställning av dessa.- Föreläsningen på Nils William Olssons föredrag om hur man finner sina anförvanter i Amerika fyller 8 sidor i detta tidskriftsnr.

Hösten 1994. Runa Enochsson återkommer till gravinventeringen se föreg.nr. Invent. har utförts av Inga Löfgren och Gun Enwall-Larsson och resulterat i ett dokument på 350 sidor. Gravstenarna och deras inskriptioner har kompletterats med uppgifter om de begravda ur kyrkböcker, släktböcker och annan geneal. litteratur och med detta dokument som grund har Runa Enochsson utgivit en skrift 'Västeråsare som hvilar på våra äldsta begravningsplatser'. En fördömlig dokumentation!- Under rubriken 'Bergslagsarkiv och Nordstjernen' skildrar Gun Enwall-Larsson ett besök som hon gjort på Ängelsbergs bruk, ägt och förvaltats av Nordstjernen AB, ingående i Johnsonkoncernen. Där finns arkivalier berörande Johnson Line, Avesta Jernverk och bruken Pershyttan, Högfors, Stjernfors, Starbo, Bispberg och Ängelsberg samt Karlstads Mek. Verkstad, Motala Verkstad, Norbergs Gruv AB och Sala Gruv AB.- Om Posthistoria skriver Christer Jacobsson och Alfred Örbäck om storskifte i Vedby by i Badelunda socken.

*Nästa nummer utkommer i början på april 1995
OBS! MANUSSTOPP DEN 15 MARS 1995 1
Manus insändes till expeditionen, Postg 4, 411 13 Göteborg*

BYGD och NATUR. Sveriges Hembygdsförbund.

Nr.1. Ove Andersson skriver om 'Sörkörare reste i fädrens spår', en modern resa med häst och släde som ett antal ångermanlänningar utfört från norra Ångermanland till Stockholm.- Under rubriken 'Nytt från SHF' redogörs för en rikskonferens i Sveriges Hembygdsförbunds regi i Östersund 1993, då socken- och landskapsområdenas betydelse diskuterades. Där oroades en av debattörerna över vad som sker i församlingarna när underhåll av kyrkor och prästgårdar eftersätts och att släktforskarnas möjlighet att spåra sina fäder omöjliggörs om gravstenarna på kyrkogårdarna plockas bort.

Nr.2. Gunilla Lindberg skriver om 'Från handskrifter till databas', en redogörelse för Nordiska museets arkiv, där en släktforskare kan få besked om under vilka yttre villkor våra förfäder levde. Av artikeln framgår bl a att en katalog över 1200 fältarbeten som 1888-1992 utförts i museets regi nyligen utgivits.- 'Det behövs en lag som skyddar ortnamnen' lyder rubriken till en artikel, som behandlar ett symposium i Uppsala där man var enig om ett sådant behov.- Hans Österberg uppmanar genom artikeln 'Datorn kan öka kunskapen om våra hembygder', hembygdsföreningarna att göra upp dataprogram för hembygdsarbetet.- Råd ges om hur man kan bli runstensfadder.

DISKULOGEN. Föreningen DIS.

Nr.34. Ulf Cronsell skriver om 'Svenska invandrare i Syd Dakota', det var Gustav Algodt Dahl och hans familj som 1891 utvandrade (uppgift om varifrån i Sverige de kom saknas) till USA.

GENEALOGICA BETULIENSIS.

Nr.19. Medlemsbladet för Björklingsbygdens Släktforskarförening i Uppland (betula=björk) som bl a innehåller tre

antavlor, alla upptagande anor från Uppland, t ex Rasbo, Tierp, Almunge och Knutby.

Nr.20. Sign Torpare skriver om 'Något om livet i Götblunna by i Viksta socken.- Torbjörn Norman redovisar två exempel på DISGEN-utskrifter, innehållande anor från Björklinge och Viksta.

GENKLANG. Ovansiljans Släktforskare.

Nr.2. Torbjörn Näs skriver 'Lite om Mora och Orsas äldsta husförhörslängder', här finns en längd redan för 1667, alltså 19 år före kyrkolagens tillkomst.- Den kände skidlöparen Nils Karlssons, alltså 'Mora-Nisse', möderneanor i fyra generationer redovisas, varav framgår att alla föddes och dog i Mora sn! Johan Cans i Öna i Mora har forskat fram detta resultat.- Samme författare har en särskild artikel om Mora-Nisses morfars far Smids Anders Svensson (1830-1901).- Jojje Lintrup skriver om 'Anor från Øprovincien Nya Sverige uti AmericaØ', i artikeln finns en tabell över några grenar ur Peter Gunnarsson Rambos släkttäd.- Torbjörn Näs skriver om 'Kungens gunstling' som var bataljons-predikanten Carl Morin (1673-1723).- Och Elisabeth Thorsell skriver om 'Oäkta barn', förut publicerad i PLF Nytt.

Nr.3. Torbjörn Näs skriver om 'Kungen av Mora, Holknekt Anders Andersson'.- Johan Cans skriver om 'En olycklig emigration'. Den avser Kans Anders Persson (1846-1901) och artikeln är ett gott exempel på de många redovisningar av emigrantöden som återges i våra släktforskarförenings medlemsblad.

GENOS. Genealogiska Samfundet i Finland.

Nr.1. Som alltid i denna välredigerade tidskrift finns många för svenska genealoger

värdefulla artiklar, många dock på finska. Av de på svenska skrivna kan jag ur detta nr nämna: 'Synpunkter på Jöran Persson Ruuths härstamning' av Henrik Falck.- 'Giftna, ogiftna och ingiftna i släkten Backman under 450 år' av Christina Backman.- Den flitige släktforskaren Christopher von Warnstedt redovisar 'Personnotiser i Krigshusräkenskaperna för Finland år 1670'.

Nr.2. Torsten Berglund och Leif Olofsson publicerar tillägg och rättelser betr. urmakarsläkten Elfströms äldsta kända generationer under rubriken 'Trollbosläkten i Stora Skedvi'.- Om en annan släkt Warnstedt än den Christopher v W tillhör skriver Gerhard Enckell, uppsatsen har rubriken 'Warnstedt i Finland'.- Och Åke Backström skriver om den immatrikulerade grenen av släkten Ekestubbe.

Nr.3. Georg Luther skriver minnesord om Yrjö Blomstedt, professor i rättshistoria och romersk rätt, som skrev biografier över J A Ehrenström och K J Ståhlberg och gjorde många genealogiska utredningar, redigerade GENOS under många år mm.- Åke Backström skriver om släkterna von Mickwitz, den första finska grenen, och von Heideken, den finska grenen.- Leo Nyholm om släkten Josander-Jusander och om släkten Granberg, ytterligare en gren av den även i Sverige kända släkten Sursill.

Nr.4. Två uppsatser på finska inleder häftet: Kari-Matti Piihlanti om akademikern Anders Johan Sjögren (1794-1855) och Voitto Ahonen om Joachim Franck (början av 1700-talet). Av de svenskspråkiga uppsatserna kan nämnas Olav Rundts om släkten Schilling (ättlingar till assessorn 1753-72 vid Åbo hovrätt Märten Schilling), Georg Luthers om 'Flickorna Salovius som hade domprosten till morbror' samt Lena Törnblom om 'Församlingarna i Johans hertigdöme 1556-1562'.

GESTRICIA. Gästriklands Släktforskarförening.

Nr.1. Carl Adolf Murray har gjort en avskrift ur Jacob Petrés bibel, en fortsättning från föreg. nr.

Nr.2. Eskil Tennemar skriver om 'När visgossen kom till byn', en berättelse om häxprocesserna i Östervåla 1675-76.

Nr.3. Kring en lapsk stolpbod skriver Sven Lindblom.

GF-AKTUELLT. Genealogiska Föreningen.

Nr 113. Utöver de många föreningsnotiser finns en Svensk-engelsk genealogisk ordlista, nyttig för många, inte minst för emigrantforskare!

GRÄNS-POSTEN. Gränsbygdens släktforskare i Dalsland, Bohuslän och Östfold.

Nr.20. Ingeborg Brukhorst har studerat Fräkne härads domböcker på 1770-'Våldtäkt och hor försökte man dölja'.- Karl Aronsson och Martin Pehrsson publicerar en förteckning över gjorda avskrifter av kyrkoböcker i Göteborgs och Bohuslän och i Älvsborgs län.- Roland Olsson redovisar av honom gjort utdrag ur Vedbo härads domböcker 1613-1732 av Anders Edestam, vari belyses samröret med Norge.

Nr.21. Ove Sannerholm skriver om 'Misshandel i Lerdal efter ett besök på Edsmo marknad 1862'. Det rättsliga efterspelet, som det brukar heta, utspelades inför Valbo häradsrätt på ting i Tängelanda i Högsäter på Dal.- Monika Åhlund-Efraimsson skriver om 'Namn, dialektord och ordstäv från Steneby'.- Och Roland Olssons utdrag ur Vedbo härads domböcker fortsätter från föregående nr.

LANDET RUNT - forts i nästa nr

LANDSARKIVET I GÖTEBORG

har fått ny telefonväxel och
därmed direktnummer för
viss personal och vissa verk-
samheter

tel nr 031- 778 68 00

telex 031- 778 68 25 (Geijersg) och 778 68 28 (depå Pol*)

Direktnummer

Personal

Alexandersson Sven	7786818
Andersson Ulf	7786807
Barkestedt Roland	7786820
Clemensson Per	7786812
Edvall Karin	7786815
Fihn Birthe	7786802
Fornäs Anna	7786809
Hiller Christine	7786808
Holm Lars	7786829
Johansson Ann-Britt	7786822
Langendorf Jan	7786809
Losman Beata	7786810
Lönnroth Louise	7786826
Malmkvist Eva	7786819
Melchior Lars	7786801
Nordby Peter	7786806
Nordström Gunilla	7786814
Selling Thomas	7786804
Sjögren Bengt	7786803
Teern Eila	7786816

Verksamheter

Diariet	7786819
Bokbinderiet	7786809
Enskilda ärenden	7786819
Expeditionsförest.	7786821
Forskarsalsexp.	7786811
Kassa	7786816
Konservering	7786809
Mikrofilmning	7786820
"Polstjärnan" depå	7786829

POSTTIDNING

B

Västanbladet

Postgatan 4 411 13 GÖTEBORG

**BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
ny adressen på baksidan (ej
adressidan)

**OBS! Försumma inte chansen att bese medeltidsmuseet
i Lödöse under sakkunnig ledning den 15 februari!**

VSGF:s BIBLIOTEK och EXPEDITION

Postgatan 4, 411 13 Göteborg, har öppet torsdagar

12/1 - 18/5 och 14/9 - 7/12 1995 kl 10.00 - 14.00

Tel 031-13 12 26

Postgiro 24 23 85 - 3

OBS! Biblioteket är ej kvällsbemannat men VSGF
erbjuder medlemmarna telefonjour
torsdagar enl ovan kl 17.00 - 19.00 samt tillträde till
biblioteket under denna tid efter överenskommelse
(undantag - pågående föreningsmöte).

Ring

Ingvar Oijens per tel 031-20 46 96 eller

Martin Bratt per tel 031-52 21 81